

Rammeverk

Samarbeid mellom helse- og omsorgstjenesten og frivillig sektor i Tønsberg kommune

Innhold

1. Formål.....	1
2. Rettslig grunnlag.....	2
3. Rutiner og støttedokumenter	2
4. Prinsipper for samarbeid	3
4.1 Frivillighet som supplement	3
4.2 Pasientsikkerhet og forsvarlighet.....	3
4.3 Pasient og brukers selvbestemmelse ved frivillige tilbud	3
4.4 Taushetsplikt og personvern	4
5. Organisering av samarbeidet	4
5.1 Samarbeidsstruktur	4
5.2 Avtaler med organisasjoner	4
5.3 Avtaler med enkelt personer som gjør frivillig innsats	4
6. Oppfølging og evaluering	5

1. Formål

Dette rammeverket skal sikre et tydelig, trygt og forsvarlig samarbeid mellom kommunens helse- og omsorgstjenester og frivillig sektor.

Målet er å legge til rette for at frivillig innsats kan styrke livskvalitet, sosial deltakelse og fellesskap, samtidig som kommunens lovpålagte tjenester ivaretas av kvalifisert helsepersonell.

Frivillige aktiviteter skal være et supplement til offentlige tjenester, ikke en erstatning for lovpålagte oppgaver.

2. Rettslig grunnlag

- Samarbeidet bygger på følgende regelverk:
- Helse- og omsorgsdepartementet. (2011). Helse- og omsorgstjenesteloven – Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.
Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>
- Helse- og omsorgsdepartementet. (1999). Pasient- og brukerrettighetsloven.
Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>
- Helse- og omsorgsdepartementet. (1999). Helsepersonelloven – Lov om helsepersonell m.v.
Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2018). Personopplysningsloven – Lov om behandling av personopplysninger (GDPR).
Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38>
- Kultur- og likestillingsdepartementet. (2022). Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler.
Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-06-30-1272>
- Helsedirektoratet. (2025). Rettslige rammer for samarbeid mellom helse- og omsorgstjenesten og frivilligheten.
Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/rettslige-rammer-for-samarbeid-mellom-helse-og-omsorgstjenesten-og-frivilligheten>

Kommunen har etter helse- og omsorgstjenesteloven en plikt til å legge til rette for samarbeid med brukerorganisasjoner og frivillige organisasjoner som arbeider med tilsvarende oppgaver.

3. Rutiner og støttedokumenter

Selve rammeverket gir felles føringer for Mestring og helse. Rutiner, utfyllende prosedyrer og funksjonsbeskrivelser finnes i kommunens kvalitetssystem.

4. Prinsipper for samarbeid

Prinsippene skal sikre selvbestemmelse, pasientsikkerhet, taushetsplikt og personvern i samarbeid med frivilligheten.

4.1 Frivillighet som supplement

Frivillige bidrar med aktiviteter som styrker livskvalitet og sosial deltakelse, for eksempel:

- besøksvennordninger
- turgrupper og aktivitetstilbud
- kultur- og arrangementstilbud
- sosial støtte og fellesskap
- støtte til pårørende gjennom indirekte effekt av frivillige tiltak, ved at disse bidrar til trygghet, avlastning og redusert omsorgsbelastning

Frivillige skal ikke utføre:

- helsefaglige vurderinger
- pleie- og omsorgsoppgaver som krever helsefaglig kompetanse
- oppgaver som kommunen har et lovpålagt ansvar for

4.2 Pasientsikkerhet og forsvarlighet

Virksomheten har ansvar for at samarbeidet skjer innenfor rammen av forsvarlige tjenester.

Dette innebærer blant annet:

- risikovurdering av aktiviteter
- tydelige rollebeskrivelser
- opplæring av frivillige
- kontaktperson i tjenesten
- rutiner for avvik og hendelser

Når helse- og omsorgstjenestene samarbeider med frivillig sektor, skal de sørge for at tilbudet er forsvarlig og at pasient- og brukersikkerhet blir ivaretatt.

4.3 Pasient og brukers selvbestemmelse ved frivillige tilbud

Pasienter og brukere skal selv kunne velge om de ønsker å delta i tilbud og aktiviteter med frivillige.

4.4 Taushetsplikt og personvern

Frivillige omfattes normalt ikke av helsepersonelloven, men skal likevel:

- signere taushetserklæring
- få opplæring i personvern
- kun få tilgang til nødvendig informasjon

Helsepersonell må alltid vurdere hvilken informasjon som kan deles med frivillige innenfor rammen av sin taushetsplikt, etter innhentet samtykke.

5. Organisering av samarbeidet

Kommunen koordinerer samarbeid med frivillige organisasjoner og enkeltpersoner.

5.1 Samarbeidsstruktur

Kommunen har etablert:

- en koordinerende funksjon for frivillighet
- faste kontaktpersoner i tjenestene
- samarbeid med frivilligsentraler og organisasjoner
- dialogarenaer mellom kommune og frivillig sektor
- frivillighetsplan

5.2 Avtaler med organisasjoner

Samarbeidet skal reguleres gjennom skriftlige avtaler mellom kommunen og frivillige organisasjoner. Avtalen skal bidra til forutsigbarhet og trygghet for alle parter.

Avtalen inneholder:

- formål og målgruppe
- rolle- og ansvarsfordeling mellom kommunen og organisasjonen
- hvilke oppgaver frivillige kan og ikke kan utføre
- opplæring, oppfølging og veiledning av frivillige
- rutiner for kommunikasjon og samarbeid
- forsvarlighet, pasientsikkerhet og personvern
- forsikring, økonomi og eventuelle utgifts ordninger
- håndtering av avvik, tilbakemeldinger og evaluering

5.3 Avtaler med enkelt personer som gjør frivillig innsats

Samarbeidet skal reguleres gjennom avtaler med enkeltpersoner som gjør frivillig innsats, med henvisning til kommunens kvalitetssystem.

6. Oppfølging og evaluering

Kommunen skal årlig evaluere samarbeidet gjennom:

- dialog med frivillige organisasjoner
- bruker- og pårørendetilbakemeldinger
- evaluering av aktiviteter
- revisjon av rammeverk og maler
- årlig rapportering for samarbeid mellom helse- og omsorgstjenesten og frivillig sektor – til politisk behandling

Tønsberg 23. juni 2026

Høringsdokument